

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 26 Ian. 1872.

Ne luamu voia a incepe cu unu micu, inse interesantu fragmentu dintr'o scrisore privata a multu devotatului nostru barbatu romanu de inalta pusetiune, care cuprinde aceste:

„Pe lunga aceste amu primitu si in estu anu ca si in anii trecuti una multime de gratulatiuni parte in scrisori parte in telegrame, din tote partile locuite de romani. Aceste au fostu unu balsamu pe anim'a mea multu sfasiata de cele ce se intempla cu si in natiunea noastra multu cercata. . . . Nu e destulu, ca afara de natiune nu avemu nici unu aparatoriu, nici unu sprijini-toriu, si in sinulu ei se nutrescu omeni de aceia, cari se paru a afla placere intru — a ruina unic'a mantuitoria noastra solidaritate, a semena discordia, a nutri neinerederea, a derima totu ce este folositoriu prosperarei nationali. . . Increderea, solidari-tatea intre noi e prestigiulu natiunei! . . .

In asemenea stare a lucrurilor, cum se nu simtiu bucuria si placere, candu vediu, ca mai este unu numeru frumosu de romani adeverati, cari suntu uniti in cugete si in simtiri, cari ne dau garantia, ca geniulu, care a sustienutu natiunea noastra, scapandu-o prin tempestatile atatoru seculi, nu ne va lasa nici odata se perimu.“ scl. —

— „Der Osten“ Nr. 3 aduce sub titlulu: „Passivitat oder Activitat?“ relatarea despre nedumerirea unoru „heri nati fungi“, „parveniti“, si incordarea loru de a face seisiune si a stirbi, de s'ar pota catu de pucinu din solidaritatea intregi natiuni romane din Transilvania, care, asia cum e, inca le e pre impuitoria, si pune pre mare pedeca inaintea distrugatoriloru ei, in soldulu si la provocarea carora au esitu naimitiu loru cu impetire atatu de brusca, incatu si strainii ii condamna, ca voru a se arunca in braciile dusmanului politicu, candu dau a parasi solidaritatea, fiinduca, cu acesta ajuta a se da cea mai secura lovitura de morte in politica natiunei, pe care cu imparechieri si seisiuni voru a o cocolosi, ca nici de nume se nu i se mai audia; pre candu asia solidaria, cum e, le impune intru atata, incatu antagonii n'au odihna, pana candu cu orce sacrificia nu voru face celu pucinu uua spartura in ea si in fortulu drepturiloru politice nationali, puindu pe argatii loru se faca pasi compromitetori de acele drepturi, ca se le pota apoi ignora cu odihna; er' repretendiendule cu pasii activitatei, se li se pota dice de catra arpadianii stranepoti, (cum le disera strabunii loru principelui romanu din Banatu Gladu si ducelui bulgariloru Salano, pe cari antaiu ii nebuniseru cu insinuari de amicitia si fraternitate si cu daruri, tramitendu de ecs. 12 cai la Salano, care primindui fu indata privitu si tractatu ca supusu; si candu -si redica Salano vocea, ca elu e nedependentu, si maghiarii invadiatori se esa din teritoriulu lui, Arpadu ei respunse: Teritoriulu teu e alu nostru, ca l'amu cumperatu proprietate cu cei 12 cai, de ce i ai primitu) de dreptu politicu nationale v'ati stersu pe budie, ca-ce s'au desfiintiatu in fiinti'a vostra de facia si apoi noi le amu rescumperatu, nu sciti cu

cele 9, ori 12, ori 20 de mii, cari le primirati or' se voru primi, — si asta va fi recompensa activistiloru, si sclavia politica pentru natiune! —

„Noi marturisimu cu tota sinceritatea“, dice „Osten“, „ca chipulu si modulu, cum voru reprezentantii activitatei a-si elupta opiniunea, nu ne place nici decatu. Nici 5 cruciari nu damu pe patriotismulu omeniloru, cari se potu resolvi a publica cele mai nerusinate pamflete despre barbatii cei mai probati si mai stimati din sinulu natiunei sale, numai pentruca nu se indupleca la activitate, ca ei.“

„In interesulu concordiei nationali trebuie se ne para forte reu, ca a devenitu lucrulu la ast-feliu de conflicte. Starea natiunei romane e ast-feliu, incatu trebuie se i recomandam celu mai inaltu gradu de concordia. Din tote partile amenintia periculele; in asemenea momentu a desbina conducatorii (in locu ai uni), e crim'a cea mai neertata“ scl. Mai incolo nu -si pote esplica, cum de „Tel. Rom.“, organulu metr., s'a aruncatu in capulu agitatiei. . . .

In fine reimprospeta activistiloru fabul'a vulpoiului, care apromise ursulu unu locu cu mnere si lu duse la unu copaciu bortitu, crepatu cu unu icu (gavosdu), ursulu cu sperantia la mnere pasi activu si -si viri capulu in crepatur'a icuita de vulpoi, care indata ce vediu ursulu intratu in oa, scose iculu, si ursulu remase ferecatu, incatu numai cu versare de sange se mai pota libera. Asia voru patiu si activistii, voru intra in ferecatura si voru mai castiga catu au castigatu si in 67, quid tunc?! —

Toti recomanda disciplina si cointielegere la formarea unei partite nationale compacte si bine disciplinate, ca totu pasulu se fia uniformu si toti ne asecura de rezultate bune, deca vomu remane solidari in concordia. —

— Caus'a croata nationale e obiectulu dilei in tota monarchia. Ea s'a facutu si mai serioasa cu interpelatiunea dep. Miletics in camera Ungariei, care cere respunsu la actulu celu fara ecsemplu, la surprindietoria disolvere a dietei croate, indata la inceputu, numindu acestu actu fortia neaudita. Schmerling si Belcredi au disolvitu dietele celu pucinu dupa ce le au ascultatu adresele, inse regimulu maghiaru incungiura chiaru si umbr'a dreptatei“. Si mai adaugundu si invective asupra ministriloru, cari au luat parte in caus'a paduriloru confinariu, pretinse una dieta ad hoc pentru confinele militari inca nedesmilitarisati, ca se-si esprime vointi'a despre viitoriulu loru. Min. Lonyay in respunsu descrie tendentiele de dreptu de statu agitatorie ale slaviloru medinali si la fine in tonu iritatu dice: „Asta se si-o insemne pe viitoriu, ca regimulu va combate tote nisuintiele indreptate in contra coronei seu a intregitatei coronei St. Stefanu cu tota puterea si forti'a sa.“ Ceea ce cas'a o primi cu aplause neincetate. —

— In Serbi'a inca dederu maghiarii de una fantoma, ce nu i lasa se odihnesca. Dinrn. nemtiu „Deutsche Ztg.“ din 16 din Belgradu relata, ca in 13, fiindu reprezentantii poteriloru straine la gratulare de anu nou principelui Milan, consululu maghiaru Beniaminu Kállay avu conducerea. Principele Serbiei in respunsu suleva si visit'a sa facuta Tiarului Rusiei, accentuandu bunele relatiuni ale Serbiei cu Rusi'a, aparatoria potentia a marei

familie slavice. Acesta vorba surprinse cu deosebire pe Kállay, ca maghiaru, si dupa acesta avu cu dd. Blasnavac si Ristic conferintia, despre a carei rezultatu inse nu ne referesce nemica diurnalulu. —

Din statele latine se ivesesce una aurora cu zimbetu fermecatoriu catra unu federalismu alu rasei latine, intre cari diurnalulu italianu federalu, anu-mera si Daco-Romani'a, deducundu in articule pi-paite necesitatea acestui federalismu atatu din punctulu cumpanei drepte europene, catu si din punctulu conservatiunei elementului latinu facia cu elementulu germanu si celu slavu. Ideele produse se prefacu cu tempu in realitati. —

Cestiunea limbelor

sub absolutismulu militariu in comparatiune cu cea de sub absolutismulu parlamentariu.

Domnule Redactoru! Precum bene vedi, de cateva dile incoce in cestiunea limbelor patriei s'a reinceputu una alta certa curiosa intre diarielu locali „Kronstädter Zeitung“ si „Nemere“ celu secuiescu. Cea mai de aproape ocaziune la certa acesta se lua dela impregiurarea, ca dupa ce se infintia tribunalulu celu nou regescu, „Nemere“ pretense ca in acela se decurga tote lucrarile in limb'a maghiara, candu din contra sasii voliescu a se tiené de usulu vechiu, adica de limb'a nemtiesca, pentru ca ei ti-o spunu verde, ca ei considera atatu acestu municipiu, adica Brasiovulu, catu si districtulu seu, ca de nationalitate politica sasésca. „Nemere“ se provoca la legea noua ungrésca, din contra „Kr. Ztg.“ se tiene cu mani cu pitioare de dreptulu seu istoricu si de usulu vechiu. Se spune ca si in sinulu acestui tribunalu de aici discusiunea este mare. Dta ca publicistu vei fi sciendu despre acestu lucru mai multe, era eu ca industriariu sciu numai atata catu afu din foile publice, candu amu tempu se frundiarecu prin ele, si apoi reflectezu din tempu in tempu, ca ore ce s'ar alege de mine, candu in asemenea impregiurari m'ar bate Ddieu, ca se amu vreunu procesu pe la tribunale de acele, pe unde domnesce certa pentru limba, ca in una mica Babilonia; dera inca deca mi s'ar intempla, ca nici unu judecatoriu se nu -mi cunosca limb'a mea nationale, in care -mi portu tote afacerile mele si vreo 14 carti de computuri, de dare si avere.

Vediu, ca dta ai ignoratu pana acum acestu casu speciale (de eri. R.). Eu inse te rogu ca se nu lu mai ignoredi. Nu -ti ceru ca se te amesteci si dta in certa celoru doi, pentru ca se nu o pati ca celu din fabula, se i vedi in una buna demaneti'a impacati si apoi facundu-te claiu preste gramada intre pumni si ghiolduri; -ti ceru inse ca se urmaresci si dta acestu procesu intru tote stadielu, in care va ajunge elu. Baga bene de sema, ca pre catu audiu eu, acela se si afla pe cale primare catra Pest'a in susu. Mai adauge, ca noi in transactiunile nostre de tote dilele nu avemu a face numai cu Iuonu, ci si cu Hanes, cu Michel, cu Jancsi si cu Pista.

Gubernulu absolutisticu alu celoru 10 ani si celu semiconstitutionale de 5 ani inca se ocupase multu cu cestiunea limbelor din imperiu, apoi in specie cu a celoru din Transilvania. Cu respectu la Transilvania esisera din tempu in tempu cateva

dispusetiuni, ordonantie, decrete, diceti-le cum veti voi, dintre care unele erá, cá se dicemu asia, mai strinse, altele mai blandóce, unele numai cá de proba, in favórea limbei germane, cu scopu de a incalca cu ea, dupa expresiunea proverbiala „Viel-leicht geht es“, precum disese la una ocaziune si ministrulu Alexandru Bach catra dn. Andreiu Mocioni. Pre candu principele Carolu Schwarzenberg dicea, ca valachii numai pana atunci voru fi fericiți, pana ce voru ambla in opinci si voru mana boii, éra din contra, voindu a i cultiva, numai catu le vei prepara calea spre a i neferici, pe atunci cestiunea limbei nóstre inca stá fórté reu; celu pucinu asia credea toti cati nu cunoscea nici cá prin visu profundele radecine de mii de ani ale acestei limbe si minunatele fontane curgatórie in cea mai mare abundantia, din care ea se adapa pe fiacare di, cresce si se ramuresce inca si atunci, candu i se subtrage caldur'a si lumin'a sórelui pe unu tempu óre-care. In fine inse austriacii trebuira se ajunga la convinctiune, ca déca romaniloru li s'ar stórcé din mani ori-care alte arme intelectuali de aparare si tóte midulócele, prin care se cultiva, se inavutiesce si consolida acésta limba, totusi ei voru fi in stare se-si o apere prin singur'a resistentia pasiva, pentruca ei suntu destulu de multi pentru cá se póta forma muru aparatoriu. Komm her! — Nu sciu nemtiesce. Zahlen. Me chiama Ioanu, nu me chiama Zahlen.

Veniti la acésta convictiune, austriacii incepura se apuce alte mesure, mai blande, mai umane. Una din acele mesure este si cea remasa dela renumitul si potu dice, genialele Lattermann, fostu presedinte alu inaltei curti de apelu din Sibiu. Acea ordinatiune esise sub dat'a Sibiu, 6 Octobre 1860 Nr. 2971, adica cu 14 dile mai inainte de emanarea diplomei imperatesci din 20 Oct. Se intielege de sene, ca Lattermann luase instructiunile in acésta cestiune dela ministeriulu imperatescu, meritu lui inse lu facu argumentele, cu care voiesce elu a convinge pe intregulu personalu dela tóte tribunalele din Transilvani'a, ca ei trebuie, ca suntu obligati a invetia perfectu romanesc si ungresce, éra pe cei cari nu invetia, ii infrunta aspru, le imputa a busu (Uebergriff) si ilegalitate (Ungesetzlichkeit).

Eu n'amu tempu se traducu acésta ordinatiune in totu respectulu interesanta; credu inse, ca de o vei publica si numai in limb'a ei originale, vei da ocaziune la multi cá se o alature langa legea respectiva ungresca despre limbi, éra pe altii ii vei convinge, ca cestiunea limbei nu e deslegata astadi, ci ca ea era pe aprópe se fia deslegata intre anii 1861 et 1865, adica cam pe atunci, pre candu dicu unii, ca (in diet'a dela Sibiu) s'au facutu numai nisce „legi ideali“. Macaru de ar' fi datu Ddieu cá se se fia facutu pe atunci nesce idealuri si modelle de legi bune, intielepte, umane, inaintatórie de adeveratulu progresu, de adeverat'a civilisatiune. Déra unde suntu legi de acelea, in cate tieri, la cate popóra? Cu tóte acestea, acelea legi fórté prosaice, de si nu erá nici decum ideali, nici idealistice, si nici idealuri, erá inse prea bune spre a prepara spiritele spre impaciuire si totu una-data spre deslegarea cestiunei de limbi oficiali in Transilvani'a, éra restulu éra se se faca in alti vreo diece ani. Mai lipsea adica numai bun'a vointia, séu se vorbimu mai limpede: lipsea numai atata, cá functionarii de statu, cá si cei municipiali, cá si cei comunali, unguri si sasi, desbracandu vanitatea nationale si scuturandu lenea, se invetie si ei romanesc bine, precum invetia functionarii romani, care ungresce, care nemtiesce, si cei mai multi pe amendóue; éra aristocrati'a se-si suprime formidabil'a ura, pe care inca fericitulu si marele imperatu Iosifu II., parentele poporului romanesc, o descriesce in cateva bilete autografe ale sale, adresate intre anii 1784 et 1785 gubernatoriului Bruckenthal si comitelui Jankovich. Dupa aceea se-si calce pe egoismu si pe trufia si se cassedie legile despotice, prin care voliescu se asigure limbei maghiare monopolulu si autocra-

ti'a. Numai sub unele conditiuni cá acestea este possibile deslegarea cestiunei de care ne e vorb'a, éra pana atunci nici decum si nici una-data. Pana atunci este si remane adeveru invederatu, ca legea de nationalitate si cele de limba, sub care gememu in tempulu de facia, suntu multu mai periculóse decatu cele de sub absolutismulu celu de diece ani.

De cumva te vei afla indemnatu cá se publici ordinatiunea lui Lattermann, ea va suná cá unu apelu catra eroulu dela Tofalau, catra amiculu romaniloru alu tuturor si catra marele patronu alu teneriloru nostrii cati aspira la carier'a judecatoréscá, cá se nu -si pregete a emite si dsa ordinatiune analóga. Ce mai scii, póte ca l'ar lasa anim'a. —

Fagarasiu in 24 Ian. 1872.

In stimat'a fóia a dtale din 5 Ianuariu 1872 (24 Dec. 1871) Nr. 99 unu d. corespondinte din Fagarasiu se vaiera cu durere, ca cu ocaziunea constituirii judecatoriei reg. de aici jurarea judecatoriloru de nationalitatea romana s'au efeptuitu in limb'a maghiara; si ascrie acestu actu unei siliri, ca aceea: „nici sub Bach nu s'a pretinsu acesta“. Acea strigare durerósa s'au repetitu si in alte diferite foi patriotice.

Domnulu corespondinte facia cu celelalte expectatiuni ale sale in privinti'a limbei oficióse la judecatori'a regia din Fagarasiu — organizata din nou — se indruma simplu la lege, — si afirmatiunea dlui, cumca sub Bach jurarea oficialiloru de nationalitatea romana s'ar fi intreprinsu in limb'a materna, se dechiara de neadeverata. — Cu tóte acestea spre o mai mare destunecare a dlui corespondinte in privinti'a pretinsei sila la jurarea dupa formul'a juramentului in limb'a maghiara, — dupa faptic'a stare a lucrului, despre care in casu de lipsa potu marturisí toti domnii judecatori nóue la numeru ai jurisdictiunei reg. fagarasiane, cari s'au juratu la 1-a Ianuariu a. c., i se chiarifica urmátóriele:

Presidiulu judeciale — in buna sciintia, ca dintre domnii judecatori jurandi 5 se tienu de nationalitate romana — pentru actulu serbatorescu alu jurarei dinintrebare, si intrarei in vietia a judecatorii regia din Fagarasiu au ingritu si de o traducere credintiósá a formulei de juramentu sosita dela loculu seu in limb'a maghiara, — in limb'a romana, — si inaintea deschiderei festivitateri luerei juramentului presidintele respectiv in localulu presidjalu, fiacarui judecatoriu espresu voia libera a depune juramentulu in limb'a sa materna.

Dupa ce inse domnii judecatori de nationalitate romana fara esceptiune s'au dechiaratu la muritu, cumca ei pentru uniformitate voiescu a depune juramentulu toti odata si adica dupa formul'a originale sosita in limb'a maghiara(!), asia in siedinti'a publica s'au si cetitu formul'a juramentului numai in limb'a statului, si si juramentulu s'a luat dela toti judecatorii in acésta limba.

Acestu adeveratu cursu alu lucrului la jurarea de intrebare óre n'a fostu cunoscutu dlui corespondinte, si prin urmare numai dupa inchipuirea sa voiesce a insusi presidiului judecatorii fagarasiane o silire scornita; ér' respectiviloru judecatori unu actu, care nu se invoiesce cu starea si chiamarea lor, contrariu convingerei si vointiei lor, care inse in fapta n'au fostu; si domnii judecatori in casulu acesta numai consciutiei lor proprie suntu respundietori; — ori apoi a cunoscutu dlu corespondinte antecedentiele jurarei de intrebare si in casulu acesta apare a pasi cu atatu mai la vedere petiorulu de calu alu subiectivitatei domnia-lui cei mantata sub veštmentulu mascei nationalismului.

Deci dlu corespondinte alu dtale, Dle Redactoru!*) in locu de acesta, — ca din caus'a constituirii judecatorieloru reg. in genere si a judecatorii reg. din Fagarasiu in specia — cu politic'a sa particulare deosebita — au ascrisu presidiului judecatoriei din Fagarasiu o silire nejustificata, si judecatoriloru acestei jurisdictiuni o servilitate vatamátória — n'ar fi fostu pentru interesulu comunu cu multu mai bine, cá acelasiu domnu corespondinte se fia descriu amesuratu adeverului si obiectivu festivitateri luerei judecatoriloru, si a deschiderei acti-

*) Care pe dreptu fú surprinsu, candu a vedu, ca chiaru si intr'unu districtu per eminentiamu romanu judecatorii depusera toti si juramentulu in limb'a maghiara! — R.

vitatei judecatoriei reg. din Fagarasiu — faptice momentóse — si infrumsetiata de presenti'a unei multime numeróse de ascultatori, cari fara de ose-bire de nationalitate a reprezentatu tóte gradurile inteligentiei din Fagarasiu, — si se fia desfasiuratu d. corespondinte, dóra insemnetatea infiintari judecatorieloru celoru nóue, cu privire la imbunatatirea, séu déca i a placutu la inreutatirea afaceriloru justitiei? — „Nu!“ va respunde d. corespondinte alu dtale, si la raspunderea acesta se póte constata numai fapt'a din pracsá — ca suntu ómeni cu diferite gusturi. —

Din una si aceeași flóre -si cara albin'a mie-rea cea dulce, nutritória si vindecatória, — ér' paianjinele? — otrav'a cea amara si omorítória! —

„De gustibus non est disputandum!“ —

Din comitatulu Clusului 14 Ian., Inse nu din Clusiu.

(Urmare.)

Eu credu, ca dlu corespondinte nu e din comitatulu Clusului, — ci locuiesce in Clusiu, — si e fostu membru alu provisorului comitetu centralu pentru agendele partitului nationale, — si insarcinatu cu conducerea alegeriloru pentru comitetulu comitatensu, — si cá membru alu comitetului centralu totu ceea ce a scrisu, — a scrisu pentru si in numele comitetului centralu — bine.

In comitatulu Clusului se au instituitu 8 subcomitete in cele 8 cercuri alegatorie, coordonate comitetului centralu, — din aceste 5 adica:

Ioane Hossu presidintele subcomitetului din cerculu alegatoriu alu Milasiulu mare.

Ludovicu Simonu alu Ormenisiului.

Ananie Trombitasiu et Comp. alu Mociului.

Iacobu Moga alu Fratei si

Demetriu Cozma alu Siardului, — meriteza tóta laud'a, — éra ceialalti trei au negligatu totulu! — In sperantia, ca mi veti concede dle corespondinte a analiza activitatea celoru 5 presidinti ai subcomitetelor laudati de dvóstra, fara inse a le specifica meritele, -mi permitu eu a le descrie topografi'a activitatei lor.

a) Votisantii alegatori in cerculu Milasiulu mare din 10—9 parti suntu curatu romani, — deci nu erá infricosiatu, ca va perde resbelulu. Activitatea lui cea mai mare a constatu din aceea, — a corege siedulele cele tiparite, tramise lui din partea comitetului centralu spre votisare, — adica a sterge din acele tiparituru pe membri virili, — si pe maghiari, cari ii ati propusu a se alege de membri, — precum si pe o parte din romani, — si apoi pe toti cei stersi, — ai inlocui cu romani, — pe cari au trebuitu ai erua, — si activitatea lui erá perfecta atunci, candu inlocuiea si pe Gabriele Chetianu cu unu altu romanu demnu (?); constantu si resolutu; — ca-ce atunci aveamu cu unu votu mai multu!

Intru adeveru acésta activitate desfasiurata nu i au causatu mari dureri si frementari de capu; mai multu cá tóte acestea a fostu aceea causalitate, catu dsa dlu presidinte din Milasiulu mare in 27 Novembre 1871 a fostu espunsu intru unu stadiu neplacutu, — a rosi si tremura inaintea unei domne mongolitie, din partea carei veneratulu domnu fú atacatu!

Ve rogu citeisce reportulu meu, — provocati spre a descrie causalitatea, — si éta aveti materia destula de a scrie despre gradulu culturai dloru.

b) In cerculu alegatoriu alu Siopteriului din 22 de membri se au alesu 10 romani, si nu cei propusi din partea partitului nationalu, — fara numai cei propusi din partea ungoriloru, — cari 10 romani intru adeveru, se au alesu din grati'a maghiariloru, — si cari intru adeveru suntu necari lingai (?) si caractere debile (?) si dintre cari nici unulu nu se au dusu la Clusiu, — nu, ca-ci eu totii se tienu de partitulu lingailoru (!).

Nu sciu ce altu meritu se póte ascrie dlui presidinte alu subcomitetului din cerculu alegatoriu alu Siopteriului, — decatu, ca in unu cercu curatu romanesc, — unde alegatorii din 10 suntu 8 parti romani, — si unde quidem se au alesu 10 romani lingai, — tremurici, — din grati'a ungoriloru, — si unde partitulu nationalu a perdutu 22 de voturi, candu potea a se alege 22 de romani demni.

Este adeveratu, ca domnulu corespondinte nu se au invoitu la pactarea propusa lui de partit'a maghiara de a sterge pe romanii cei demni, si ai inlocui cu altii de caracteru debilu si in numeru duplu. —

Citeisce dle corespondinte reportulu meu aster-

nutu comitetului centralu, pretinde dela laudatulu dvóstre, cá se reporteze, — si éta vei avé materia destul de bogata de a nu crede, — celoru caroru pre multu le credi!

c) In cerculu alegatoriu alu Mociului din 18 se au alesu 5 — poftimu! Intru unu cercu curatu romanesc, din 18 se au alesu cá de sementia 5 — si -si publica laudatii, — ca-ci suntu amicii dsale dlui corespondinte din Nr. Gazetei 98. — Este de anotatu, ca in acelu cercu de alegere locuiescu resolutii domni, bogatulu Moldovanu protopopulu Catinei. — Cumnatulu asesoriloru, — generele cutarui domnu cu influentia mare, se au mai pe scurtu maghiaronu, — si teologu de Vien'a, — afara de acésta personalitate inalta si influentietória, care cá unu studiosu a buna séma mai iute se resolve la unu partitu de carti, — decatu la nescari alegeri, astfelu de bagetele! — In acelu cercu de alegere mai locuiescu afara de celu laudatu, inca domni asesoru Darabantu si inspectorulu scolasticu Teofilu Hossu, — deci nu e mirare, ca in cerculu Mociului, unde locuiescu atatea personalitati romane si cu influentia, din 18 membri se au alesu 5 romani, — éra cei 13 membri numai din courtuasiasa se au alesu (!!) prin romani, unguni! — (!!!)

d) In cerculu alegatoriu curatu romanescu alu Fratei dlu veneratulu betranu si au implinitu numai obligamentulu, ca-ci din 18 se au alesu 17 romani, inse in alegerea acestora potea se fia mai cu precautiune, cá se se aléga astfelu de romani, cari se se verificé, ca-ci durere din cei 17 alesu 5 nu se au verificatu, — si apoi devine intrebarea, ca de ce se au alesu cei 11 in dóue locuri, de au trebuitu se abdica.

Mie -mi vine a crede, — ca tóte acestea absurditati au devenitu dela neprecautiunea comitetului centralu, — in care se vede, ca referentele au fostu domnulu corespondentelu Gazetei Nr. 98.

e) In cerculu de alegere alu Siardului din 21 se au alesu 8 romani, — nu sciu in ce proportiune stau romanii cu ungunii, — atata sciu, — ca de nu me insielu, insusi dlu corespondinte mi a descoperitu meritulu lui Leszai Ferencz, cu care se au intielesu, cá se aléga diumetate romani si diumetate unguni, — durere vedu, ca nici unulu dintre laudatii dsale, adica nici Leszai Ferencz — si nici amiculu dsale parintele Cozma nu a meritatu laude, ca-ci Leszai Ferencz nu si a tienutu parola, éra parintele Cozma nu a documentatu indetula activitate, dupa ce, ca in locu de diumetate se au alesu numai 8 romani!

Pana aici au fostu cercurile cele laudate, en se vedemu si cele 3 cercuri nelaudate.

f) In cerculu Geloului, suntu convinsu, ca romanii pe tóta intemplanza suntu in maioritate, fara de aceea judele procesuale vestitulu Nicolau Popu e romanu cu locuintia in Gelou, apoi si mai vestitulu asesoru si jude singulariu dlu Iosifu Popu, asesoru si judele intregulu cercu alegatoriu e romanu, — fara de aceea e in proxima apropiare a comitetului centralu, mi vine lucru inesplicabilu, — cum din cei 21 membri suntu numai 3 romani alesu —? cu atata mai tare, ca insusi comitele supremu -si are locuintia in Gelou, — carui corespondentele mentionatu din Gazeta Nr. 98 ei ascrie una dose de lealitate mai multa.

Mai incolo me miru, ca cum insusi judele singulariu alu cercului Gelou, dlu Iosifu Popu, care de altmintrelea e una persóna placuta si respectata unguniloru, nu s'a alesu in cerculu Geloului?

Intru adeveru trebuie se consimtiu, ca in cerculu alegatoriu alu Gileului nici judele procesualu, nici celu singulariu nu a concesu obligamentulu, cu atata mai tare, ca in 1869 i au conserisú judele procesuale Nicolau Popu, deci de ce a comisu erori? — si déca a comisu? de ce nu au reclamatu in contra celoru inscrii ilegalu, si de ce nu a staruitu si midiolocitu stergerea loru afara.

Atatu judele singulariu, catu si celu procesualu au fostu membri ai comitetului centralu, cum au sciutu dloru a da instructiune celoralalte subcomitete, inainte de tóte, de ce nu si au tienutu de obligamentu santu a concede si implini instructiunile de ei date, — intru adeveru lucru curiosu — dloru voliescu a scóte castaniele din spudia numai cu man'a altora.

g) In cerculu alegatoriu alu Huiedinului din 22 se au alesu 5 romani si si acestia dupa corespondentele din Gazeta Nr. 98 la midiolocirea laudatului domnu Gyarmathi Zsigmond. Intru adeveru trebuie se marturisescu, ca eu nu cunoscú proportiunea votisantiloru maghiari si romani din acelu cercu, — sciu aceea, ca e acolo dlu Popu Ananie protopopulu morlaciloru, — impreuna cu judele procesualu amiculu seu Kileni, in a caruia interesu ne au impinsu pe ghiacia, — déca romanii

suntu in minoritate celu pucinu ar' fi potutu forma una partita impuitória de respectu maghiariloru, — si atunci se aléga baremu diumetate, adica baremu 11 romani.

h) Celu care catu de pucinu scrie geografia, trebuie se scie, ca giurulu Tecei e locuitu de sacsoni, — et quidem in comunele Logigu, Dextradu, Jud'a, Posmosu, Ujla, apoi opidulu Teac'a si Batosiu, — éra romani intru adeveru suntu deabea in tertialitate, — se au alesu 6 romani, cari intru adeveru din distanti'a cea mai departe pe frigulu acela de 24—26 grade cu totii s'au dusu si la Clusiu. (Romani!)

Acei 6 romani se au alesu la midiolocirea si resolutiunea conducatoriului, inse acestu sclavu si au implinitu numai obligamentulu, nu e demnu a face nici pomenire de densulu! (Va urmá.)

Lege pentru regulamentarea legel dela 17/29 Iuliu 1871.

(Capetu.)

Art. 12. Dispositiunile articuleloru 17 si 25 din vechi'a concesiune relative la amortimentu, la formarea fondului de reserva si la cesiune catra statu dupa trecere de 30 ani, nu se voru poté ingreuná sub nici unu cuventu si nici odata prin capitalulu suplementariu emisu de societatea de actionari in risiculu si pericolulu ei, remanendu prin urmare bine intielesu, ca fondulu de constructiune recunoscutu de statulu romanu este ficsatu la cifra de 248,130.000 lei, si ca amortisarea fondului de constructiune suplementare este in sarcin'a societatei si nu se póte pune in comptu la cesiunea prevediuta de art. 25 din vechi'a concesiune.

Art. 13. Drepturile statului romanu contra vechiloru concesionari, resultandu din legea dela 17 Iuliu, se trecu societatei de actionari.

Asemenea societatea iea asupra-si raspunderea catra detentorii de obligatiuni ce nu ar' voi se partecipe la societatea de actionari. Indatoririle vechiloru concesionari, precum plat'a espropriatiunei, defacerea subconcesionariloru, plat'a tuturoru lucruriloru si materialulu ei existentu in tíera, cari n'ar fi inca acuitate, si plat'a cupóneloru scadiute pana la primirea liniei conformu concesiunei, trecu in sarcin'a societatei de actionari. Asemenea si tóte pretensiunile unoru ali treilea, de ori-ce natura ar' fi ele, cari ar' isvori din vechi'a concesiune pentru tempulu catu ea a fostu acordata dlui Strousberg si consorti.

Societatea actionariloru este in dreptu a urmari pe vechii concesionari pentru plat'a cupóneloru datorite de acestia si pentru restituirea depositulu sustrasu de densii, fara cá se se póta prevalá in nici unu casu, séu in numele seu, séu in numele tiersiloru, de veri unu dreptu ce s'ar deduce din acést'a contra statului romanu.

Art. 14. Deodata cu promulgarea acestei legi se voru delegá comisari romani alesu, cate unulu, de senatu, adunare si guvernu, cari voru merge la Berlinu spre a pune timbru de anulare atatu pe obligatiunile emise de vechii concesionari, catu si pe cupónele loru, si societatea nu va poté emite actiunile ei decatu in proportiune cu obligatiunile anulate.

Obligatiunile anulate se voru predá guvernului romanu spre a se desfiintá.

Art. 15. Resiedinti'a consiliului de administratiune si a directiunei de exploatare va fi in Bucuresci.

Bugetulu pentru cheltuieli nu va fi valabile decatu dupa aprobarea prealabile a guvernului romanu si va fi prezentatu cu 6 luni inaintea ecsercitiului.

Guvernulu are dreptulu de priveghiare si de controlu in privinti'a administratiunei resoului.

Art. 16. Societatea de actionari se va conformá cu caetulu de insarcinari intocmitu de catra ministeriulu lucrariloru publice, atatu pentru severisirea catu si pentru constructiunea linieloru.

Art. 17. Societatea nu are dreptulu de a instrainá nici posesiunea, nici exploatarea drumulu de feru la nici o alta societate, nici a fusioná cu veri-un'a.

Art. 18. Tóte dispositiunile concesiunei primitive cate nu suntu contrarii legi de facia remanu in vigóre.

Art. 19. In virtutea acestei legi, guvernulu este autorisatu a incheiá o conventiune cu societatea actionariloru.

Dispositiunile aditionali.

Art. 20. La casu, candu in terminu de 40 dile dela dat'a promulgarei acestei legi, societatea

detentoriloru de obligatiuni nu va voi a primi conventiunea elaborata de guvern in conformitate cu articulu de mai susu, se va procede dupa cum urméza:

§ 1. In virtutea sentintiei arbitriloru data la 3/15 Octobre 1871, conformu legi dela 17/27 Iuliu anulu curentu, totalitatea caliloru ferate, concedate de 21 Martiu, 11 Dec. 1868 duciloru de Ujest si Ratibor, comitelui de Lehndorf si Dr. Strousberg, atatu cele in parte seversite catu si cele in constructiune, suntu si remanu in deplina si intréga proprietate a statului romanu libere de ori-ce sarcina.

Drepturile concesionariloru suntu stinse.

§ 2. In privinti'a reclamatiuniloru sumeloru datorate pentru constructiunea si stabilirea drumulu de feru, pentru furnituri de materiale de exploatare, séu de organizare a traficulu linieloru, reclamatiuni provenite din obligatiuni contractate din epoc'a constructiunei si exploatarei drumulu de feru de catra vechii concesionari, anterioré luarei drumulu din posesiunea loru, guvernulu nu recunósce nici o creantia.

§ 3. Pentru despagubirea detentoriloru de obligatiuni ale vechiloru concesionari, guvernulu romanu va plati 140,000.000 lei valóre nominale in titluri, purtandu 7¹/₂ % dobanda si diumetate la suta amortimentu, astfelu, cá datorii'a acést'a se fia amortisata intre . . . si ani.

Cu anuitatea de 11,200.000 lei ce ministeriulu finantieloru o va plati in tempu de va retrage din circulatiune imediatu obligatiunile vechiloru concesionari, si va amortisá datorii'a de 140,000.000 lei.

Prin recunóscrea datoriei de 140,000.000 lei a statului, guvernulu dobandesc tóte drepturile ce detentorii aveau in concesiunea dela 21 Martiu, 11 Dec. 1868 in faci'a guvernului, éra pentru plat'a cupóneloru scadiute la 1 Ianuaru si 1 Iuliu 1871 se reguléza la § 8 de mai diosu; amortisarea va incepe la 1 Ianuaru 1872.

§ 4. Sum'a trebuintiósá pentru plat'a dobandiloru si a amortimentulu in terminii prescrii prin present'a lege se va inscri invariabile in fiacare anu in bugetulu statului.

§ 5. Titlurile capitalulu, cá si alu dobandiloru acestei datorii a statului, voru fi aperate de ori-ce felu de imosite séu tacse, fia pe séu a statului séu a comuneloru, fia sub ori-ce altu titlu.

Plat'a dobandiloru se va efectú cu cheltuiél'a statului la 1 Ianuaru si la 1 Iuliu st. n. a fiacaruia anu pe piacele Bucuresci, Vien'a, Berlinu, Parisu si Londonu, la cassele séu stabilimentele desemnate spre acestu sfersitu de ministeriulu finantieloru.

§ 6. Guvernulu este autorisatu se acorde ¹/₂ % asupra cifrei de 140,000.000 lei a datoriei statului, stipulata la § 3 dreptu comisiune casseloru séu stabilimenteloru, prin a caroru midiolocire se va face retragerea stipulata la § 3.

§ 7. Schimbulu vechiloru obligatiuni in contra titluriloru statului prin bioururile casseloru séu stabilimenteloru, cari voru fi desemnate prin publicitate de catra guvernulu romanu, va fi terminatu pana la 1 Iuniu 1872 celu multu.

§ 8. Detentorii de obligatiuni voru avé recursu pentru plat'a cupóneloru scadiute inainte de 1 Ianuaru 1872 séu pentru ori-cari alte pretensiuni privitorie la depositu in contra vechiloru concesionari, cari singuri suntu respundietori de plat'a loru.

Acésta lege s'a votatu de adunarea deputatiloru in siedinti'a din 21 Decembre anulu 1871, si s'a adoptatu cu maioritate de sieptedeci si cinci votari contra a patruideci si optu.

Presiedinte Dimitrie Ghica.

Secretariu P. Angelescu.

Acésta lege s'a votatu de senatu, in siedinti'a sa dela 23 Decembre anulu 1871, si s'a adoptatu cu maioritate de treideci si unu voturi, contra a siése.

Presiedinte Th. Veissa.

Secretariu Gr. St. Moscu.

S'a sanctionatu si promulgatu in 24 Dec. 1871.

Dela diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 17 se continuá desbaterea asupra bugetulu pentru aperarea tieriei si Csernátony inca partinesce propunerea lui Tisza, ce e fórté necesariu, cá se se creeze armata nationala inspirata de simtiu nationale (ér' maghiaru). Úrményi, Helfy asemene si alti mai multi.

Publicatiune.

Se face prin acésta de comunu cunoscutu, cumca din partea comunei Brasiovu s'a exarendatu dreptulu de a redica accisulu, tacsele de carciumaritu si de consumu pe 3 ani, adica din 1-a Ianuarie 1872 pana la 1-a Ianuarie 1875 pe calea licitatiunei, domniloru Carl et Albert Schmidt, Czell et Arzt si Felter et Aronsohn; si ca prin urmare numitii arendatori au dreptulu in timpulu de susu cu exceptiune a tacseloru de consumarea vinului a redica urmatóriele accise si tacse de consumu, si adica:

I. Accisulu (tacs'a de aducere):

1. pentru o vadra austr. de vinu . . . 26¹/₄ cr.
2. " " " " in bouteile 52²/₄ cr.
3. " " " " de vinu arsu, spiritu si alte beuturi contienetórie de alcoholu de fiacare gradu . . . 4 cr.
4. pentru o vadra austr. de mustu . . . 52²/₄ cr.
5. pentru o vadra austr. de bere de 12 grade, care s'a produsu aici catu si afara si s'a adusu aici 1 fl. 60 cr. pentru bere mai tare se platesce in proportiune dupa grade mai multu.

II. Tacsele de consumu:

- a) pentru o vadra austr. de vinu . . . 1 fl. 50 cr.
- b) pentru " " " " in bout. 1 fl. — cr.
- c) pentru " " " " de vinarsu, spiritu si alte beuturi contienetórie de alcoholu de fiacare gradu . . . — fl. 16 cr.

III. Accisu pentru consumarea vinului:

Pentru o vadra austr. . . . 1 fl. 26 cr.
Beuturi adica: Rum, Liqueur, Rosoliu si altele indulcite contienetórie de alcoholu se privescu la tacsare aducundulu la Brasiovu cá spiritu de 30 de grade.

Pentru o vadra austr. de ocetu obicinuitu cá spiritu de 5 grade 1 fl. — cr.

La ocetu mai tare, care are mai multu cá 5 grade de spiritu la vadra austr. se mesura dupa gradele contienetórie de alcoholu, mai departe dela Rum, Liqueur si Rosoliu si altele, care se producu din spiritu si pentru care s'au platitu tacsele in Brasiovu nu se ia nici unu feliu de tacse.

La aducerea vinului nu se va lua accisu dela a diecea parte a quantului adusu.

Aducerea beuturiloru este numai la St. Bartolomeiu in Brasiovu vechiu si la podu de pétra in Blumen'a ertata, si este fiacare obligatu la sosire a se insinua la o vama dintre aceste dóua spre platirea tacsei beuturiloru aduse contienetórie de alcoholu: — la din contra, care va aduce pe alte drumuri beuturi in cetate se va privi cá prevaricantu si ca acésta se va pedepsi.

Tocma asia va plati acela o prevaricatia, care va aduce beuturi contienetórie de alcoholu pe alte drumuri si nu s'au insinuat la o vama dintre cele dóue, séu nu va puté legitimá prin bolete dreptulu seu de adusu.

La prinderea acésta se va pedepsi prevaricantulu pe langa confiscati'a beuturii cu sum'a de cinci parti, cu care a vrutu elu se insiele exarendarea; la a dóua prindere se va pedepsi prevaricantulu pe langa confiscati'a beuturii cu diece parti si la a trei'a prindere se va pedepsi cu dóuedieci de parti, si déca acela prevaricantu va avé dreptu de carciumaritu va pedepsi acésta.

Brasiovu in 27 Decembre 1871.

Magistratulu urbanu si districtuale.

Cursurile

la bursa in 26 Ian. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 "	11 ¹ / ₂ "
Augsburg	—	—	113 "	25 "
Londonu	—	—	114 "	75 "
Imprumutulu nationalu	—	—	62 "	60 "
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	72 "	30 "
Obligatiunile rurale ungare	—	—	80 "	25 "
" " temesiane	—	—	78 "	— "
" " transilvane	—	—	77 "	25 "
" " croato-slav.	—	—	— "	— "
Actiunile bancei	—	—	848 "	— "
" creditului	—	—	346 "	50 "

In sied. din 18 dupa premise, Dr. Svetozar Miletics da unu proiectu de resolutiune:

„Considerandu, ca astadi este un'a dintre serbatorile cele mai mari ale besericeii orientale, si totusi se tiene siedintia, camer'a decide cu privire la egal'a indreptatire a confesiuniloru si in interesulu economiei de tempu si bani, ca pre venitoriu numai Duminec'a o considera de una asemenea serbatóre, in carea nu tiene siedintia. (Aprobare in stang'a.) Propunerea se va tipari si distribui.

Ministrulu presiedinte Lonyay iè apoi cuventulu si prin una lunga vorbire -si desfasura parerile si face observatiunile individuale, cu privire la propunerea lui Tisza si cea a lui Várady. —

Diet'a Croatiei verificandu-si deputatii sei, alegundu de presiedinte pre fostulu cancelariu Mazuranics, de vice-presiedinte pre advocatii Kresztics si Gerics, éra de notari pre Makanez, Posilovics, Rogulics, si Turelly cunoscutii radicali, si presiedintele dechiarandu siedinti'a de deschisa si de constituita, — banulu Bedekovics in numele Mai. Sale da cetire rescriptului regescu din 11 Ian. 1872, prin care diet'a Croatiei indata este disolvata. —

Caus'a disolverei fù, ca nationalii nu voira a cede partitei regimelului, nici regimelului, care pretense a se amana caus'a revisiunei legei uniunei, pana de alta data, la alta nóua pertractare, pentrucá sei viresca in brazda, se apróbe legea uniunei in fapta cu tienerea unoru siedintie sub aceea lege, cá apoi se le póta dice: ati aprobatu si voi in fapta legea, asia déra nu mai poteti cere revisiunea ei. Croatii nationali sciindu acésta voiea a incepe diet'a luandu inainte desaprobarea legei; si cá se nu se póta face acésta chiaru in dieta legale se disolvà la inceputu. Nationalii tienura apoi conferintie preste conferintie in caus'a nóueloru alegeri, blastemandu or'a si barbatii, cari le sparsera solidaritatea formandule partita maghiaróna, care le sugruma ea rezultatele; si facundu unu banchetu, dupa ce tramisera adresa de incredere la barbatii, cari negociara in Vien'a Mrazovic, Boncina, Racki, Krestic, Jakik se departara cu insufletire si mai incuragiata. Partit'a maghiaróna cu comitii supr. presiedintii judecatorieloru si chefi de sectiuni inca conferira, cum se póta reesi ei ér' in maioritate. Ce blastemu pe cei ce deschitéza solidaritatea nationale, care la maghiari e suprem'a lege a disciplinei pentru tóte partitele politice, incatu unulu nu se ritieesce a face scisiune nationale. Monitoriu. —

Varietati.

Balulu Reuniunei F. R.

Sambata in 15/27 Ian. se va tiené balulu Reuniunei femeiloru romane pentru ajutorarea orfalineloru romane, la care prin acést'a se face invitare cuvenita.

Bilete de intrare à 1 fl. 50 cr. v. a. se afla la domni M. et L. László, H. Zeidner si Gabriele Tutsek.

Bilete numerisate pentru galeria à 2 fl. 50 cr. v. a. se voru afla la domni D. Demeter et Neffe. Comitétulu.

— Iosifu Sterca Siolutiu, asesore la curtea judecatorésca in Sibiu, in numele seu, alu filoru minoreni Aureliu, Flaviu, Alexandr'a si Traianu, alu parintiloru: avocatulu provinciale Etvesiu si mum'a An'a, a fratelui Dr. Etvesiu aduce la cunoscienti'a numerosiloru sei consangeni rudenie, amici si frati cunoscuti, cumca consorteia sa

† An'a Siolutiu n. Etyesta

dupa unu morbu numai de 24 óre a repausatu in Domnulu in diu'a de 18 Ianuarie a. c. in etate numai de 31 ani, in Vien'a. Remasitiile pamentesci ale in Domnulu adormitei se voru transporta la locul nascerei si cript'a familiei in Elisabetopole! —

Repausat'a érá unu sufletu dulce, sufletu nobilu si serinu, consórtie credentiósa, mama presolicita, fia reveritória de parinti, sora plina de afectiuni fratiesci, consangéna si patriota multu iubita

tória de natiunea romana; dupa frumós'a cultura a animei si distinsele ei calitati fù in adeveru unu ecsemplariu raru de credentia si iubire conjugale si de mama; in crescerea copiiloru nu numai cea corporale, ci si in moralitate, religiune, portarea de buna cuviintia si desvoltarea calitatiloru loru spirituali si dedarea loru la continua ocupatiune de la prim'a etate infantile, nutrindu si implantandu in peptulu loru cu unu focu raru si exaltatiune de miratu simtiementele cele mai nobile romane, cu devotamentu raru, cu tóte, ca nu érá nascuta romana, de unde -si castigà stim'a si iubirea romaniloru cunoscuti pe tóte locurile. Dupa ce invetià a scrie si citi romanesc a compusu mai multe piese romanesci pe piano; multi romani voru suspina dupa benefacatórea si ajutatórea loru in lipsa si strimtori. Imbarbatá cu ambitiune pe junimea romana cá prin cultura si franchetia se desude a misca cerulu si pamentulu spre a inaltia prosperitatea romanismului.

Amu auditu din rostulu eternu fericitului Meccenate si tata adeveratu alu romanismului

Alexandru Sterca Siolutiu

conte de Rom'a si metropolitu calificarea conduitei repausatei, candu in Valcele -mi reflectá: Acésta este o femeia in tóte privintiele, precum a destinatu Ddieu se fia femeia. Fia'i tierea usióra, si memori'a neuitata! adaugemu si din chorulu amiciloru familiei emiuenta romane! —

— **Siematismulu** veneratului Cleru alu archidieceei metropolitane gr. cat. a Alb'a Iuliei si Fagarasiului pre an. 1871. Blasiu, cu tipariulu seminarului archidieceeanu, a esitu la lumina, cu o privire preste istori'a provinciei bes. gr. cat. rom. a Alb'a Iuliei pana adi si cu tóte datele insestratu, semnu, ca Blasiulu in punctulu besericescu si scolaru se afla in evidenti'a realitatei starei actuale pe totu locul, ceea ce se vede si din

Conspectulu sumariu alu archidieceei:

Stale canonicali actuali se afla	10.
Canonici actuali	9.
Decanate	10.
Decani in capitululu metropolitanu	9.
Decanu afara de gremiulu capitulului	1.
Vicariu foraneu archiepiscopescu	1.
Asesori consistoriali	31.
Districte protopopesci	39.
Protopopi actuali	11.
Protopopi onorari	4.
Vice-protopopi actuali	18.
Vice-protopopi onorari	5.
Administratori oficieloru protopopesci	9.
Parochie	718.
Parochie provideute cu parochi	634.
Parochie vacante	84.
Filie	339.
Parochi	647.
Cooperatori	44.
Prunci scolari	34.710.
Suflete gr. catolice	379.862.
Superiori seminariali	4.
Profesori de s. teologia.	5.
Profesori gimnasiali	14.
Profesori preparandiali	4.
Profesori normali	3.
Preuti deficienti	12.
Teologi absoluti nechirotoniti	41.
Teologi seminariali	73.
Monastire de ordulu St. Vasilie celu mare	1.
Monastiri rurale	9.
Jeromonachi	2.
Administratori de monastiri rurale	3.
Preuti seculari	728.

— Cam pe la Pasci se va aduna sinodulu provinciale gr. cat. romanu, care, credemu, ca pe lunga agendele credintiei, disciplinei, ordinile si drepturile besericesciloru si ale corporatiuniloru jurisdictionali, institute, scóle, fundatiuni, va asterne si calea congresului generalu alu provinciei romane unite cu beseric'a Romei, care, credemu, ca prin acestu sinodu inca se va urgita. —

— **„Stionulu romanescu“**, fói'a besericesca, literaria si scolastica ér' apare in Vien'a sub directiunea d. Dr. Gregoriu Silasi, cá si mai inainte. Ésa la 1 si 15 a lunei cate 1¹/₂ si 2 cóle, pretiulu pe unu sem. 2 fl. 50 fl. Redactiunea e destula recomandatiune. Are si 2 predice in Nr. 1 din oratoriulu sacru, de amvonu. —